

Valmistavan opetuksen järjestäminen alkuopetuksessa

Suomenkielinen koulutusjaosto 16.05.2023 § 43
1399/12.00.02/2023

Valmistelu- ja lisätiedot perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja Jari Kettunen jari.kettunen@porvoo.fi ja opetuksen kehittämiskoordinaattori Katariina Reinikainen katariina.reinikainen@porvoo.fi

Porvoon kaupungissa järjestetään perusopetukseen valmistavaa opetusta vuosiluokilla 1–9. Valmistavan opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan suomen kielen taitoa, edistää oppilaan tasapainoista kehitystä ja tukea kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa valmiuksia perusopetuksessa opiskelua varten. Valmistava opetus kehittää myös oppilaan laaja-alaista osaamista. Perusopetuksen eri oppiaineiden ja laaja-alaisen osaamiskokonaisuuksien opiskelussa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelmaa soveltuvin osin.

Opiskelussa huomioidaan, että oppilaat ovat iältään, taidoiltaan ja kulttuuritaustaltaan erilaisia. Opiskelun tavoitteet, sisällöt ja opetusjärjestelyt määritellään oppilaiden lähtökohtien mukaan. Opiskelua tuetaan mahdollisuuksien mukaan oppilaan omalla äidinkielellä. Valmistavassa opetuksessa opiskelu ja oppiminen ovatkin sidoksissa oppilaan lähtökohtiin. Opiskelu ja työtavat valmistavassa opetuksessa ovat kokemuksellisia ja toiminnallisia. Suomen kielen opiskelu yhdistyy luontevasti muiden oppiaineiden opiskeluun kielitietoisien menetelmien avulla.

Porvoon kaupungin valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaan valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös inklusiivisesti perusopetuksen yhteydessä. Opetussuunnitelman mukaan inklusiivinen valmistava opetus on perusteltua esimerkiksi alkuopetuksessa tai kun koulussa on vain yksittäisiä maahanmuuttajaoppilaita. Myös vuoden 2015 ”Maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus Porvoon koulutuspalveluissa” on kirjattu kehittämistoimiksi valmistavan opetuksen integroinnin tehostaminen perusopetukseen sekä oppilaan omaan lähikouluun. Integrointi edistää oppilaan kotoutumista ja sosiaalisten kontaktien luomista, suomen kielen taidon kehittymistä ja oppiaineiden sisältöjen omaksumista. Integrointi antaa oppilaalle myös käsityksen perusopetuksessa vaadittavasti taidoista. Integraation lisäämisen lisäksi kehittämissuunnitelmaan on myös kirjattu suunnittelu ja järjestelyt inklusiivisen valmistavan opetuksen aloittamiseksi.

Vuoden 2015 suunnitelmasta huolimatta perusopetukseen valmistava opetus on järjestetty ryhmämuotoisesti omissa ryhmissä kaikkien perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden osalta. Oppilailla on kuitenkin ollut mahdollisuus opiskella perusopetuksen ryhmän mukana valituissa oppiaineissa, mikäli perusopetuksen ryhmässä on ollut tilaa ja mahdollisuus tähän. Integrointia on toteutettu erityisesti taito- ja taideaineissa.

Porvoon kaupungissa on jälleen tutkittu erilaisia vaihtoehtoja valmistavan opetuksen järjestämiseksi. Valmistavaa opetusta järjestettäessä on huomioitava ensisijaisesti oppilaan etu. Huomioiden valmistavan opetuksen opetussuunnitelman tavoitteet ja suhteuttaen ne perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin. Porvoon kaupungissa pilotoidaan lukuvuoden 2023–2024 aikana valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti alkuopetusikäisten oppilaiden osalta. Oppilaat opiskelevat oman opinto-ohjelman mukaisesti lähtökohtaisesti perusopetuksen ryhmässä. Oppilaan oman opinto-ohjelman tekemisestä, kielitietoisien opetuksen suunnittelusta sekä oppimisen tuen suunnittelusta huolehtii valmistavan opetuksen opettaja yhteistyössä luokanopettajan ja erityisopettajan kanssa. Vaikka lähtökohta opetuksen järjestämiseen on perusopetuksen ryhmässä, oppilaalla on oikeus riittävään oppimisen tukeen joustavin opetusjärjestelyin.

Valmistavan opetuksen järjestäminen inklusiivisesti ei heikennä olemassa olevaa resurssia. Valmistavaan opetukseen rekrytoidaan opettajia suhteessa valmistavan opetuksen oppilasmäärään. Lisäksi resurssien ja oppimisen tuen näkökulmasta on huomioitava, että Porvoon kaupunki on saanut merkittävän valtion erityisavustuksen ryhmäkokojen pienentämiseen lukuvuonna 2023–2024. Avustuksella on mahdollista järjestää aiempaa enemmän jakotunteja, jolloin opetusryhmän koko on noin 10 oppilasta, tai palkata resurssiopettajia, mikä niin ikään mahdollistaa pienemmän ryhmäkoon. Lisäksi oppilaiden opiskelua tukee oman äidinkielen opetus, jota järjestetään Porvoon kaupungissa noin 10 kielessä.

Valmistelussa on kuultu perusopetuksen rehtoreita ja opettajia. Kuulemisesta nousseet huolet koskivat erityisesti riittävän oppimisen tuen takaamista, opettajien osaamista valmistavan opetuksen ja kielitietoisien opetuksen toteuttamisessa, suuria ryhmäkokoja sekä mahdollisiin sotatraumoihin liittyvää tukea. Edellä on kuvattu oppimisen tukeen ja suuriin ryhmäkokoihin liittyviä asioita. Valmistavan opetuksen opiskeluhuolto puolestaan järjestetään ja toteutetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin perusopetuksen oppilaille järjestettävä opiskeluhuolto. Tulevana lukuvuonna huomioidaan myös tarve valmistavan opetuksen ja kielitietoisien opetuksen osaamisen kehittämiseksi.

Perusopetus- ja lukiokoulutusjohtaja

Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsee tiedoksi perusopetukseen valmistavan opetuksen pilotoinnin lukuvuonna 2023–2024. Pilotista tulee kerätä kokemuksia ja sen toteutumisesta on arvioitava. Pilotti koskee arviolta noin viittä oppilasta. Tarvittaessa olemassa olevaa tai perusopetus- ja lukiokoulutusjohtajan jäljellä olevaa lisäresurssia kohdennetaan pilotin tukemiseksi.

Päätös

Suomenkielinen koulutusjaosto merkitsi tiedoksi perusopetukseen valmistavan opetuksen pilotoinnin lukuvuonna 2023–2024. Pilotista tulee kerätä kokemuksia ja sen toteutumisesta on arvioitava. Pilotti koskee arviolta noin viittä oppilasta. Tarvittaessa olemassa olevaa

tai perusopetus- ja lukiokoulutusjohtajan jäljellä olevaa lisäresurssia kohdennetaan pilotin tukemiseksi.